

Slavit, žít a hlásat

Kázání na výroční poutní slavnosti, bazilika Panny Marie Pomocnice křesťanů, Filipov, neděle 13. ledna 2013, 4.00 hodin

Milí přátelé, drazí poutníci,

letošní pouť ve Filipově nejen že vyšla na neděli, ale také na svátek Křtu Páně. Zjevení Panny Marie, které se stalo zde ve Filipově impulsem ke vzniku poutního místa a poutní tradice, nemá s tajemstvím dnešního svátku zdánlivě nic společného. Je to ale jen zdání.

Svátkem Křtu Páně se završuje vánoční doba. To je doba, kdy slavíme vstup Boha do lidských dějin tím, že *„Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi“ (Jan 1,14)*. Jestliže neviditelný Bůh přišel mezi nás lidi, kteří potřebujeme vidět, jde nejen o vtělení, ale také o zjevení. Zjevení v tom smyslu, že se něco stává „zjevným“. Latina to nazývá slovem *„revelatio“*, což doslova znamená odstranění jakési roušky – *„velum“*. Svátý Pavel se k tomuto vyjadřuje následovně: *„Nyní vidíme jen jako v zrcadle, nejasně, ale potom uvidíme tváří v tvář“ (1 Kor 13,12)*. Zjevení je tedy Božím krokem vstříc člověku, aby našel cestu k Bohu. Z nejasných náznaků se skládá celá pravda, krása a velikost skutečnosti, tajemství Boha. Pokud o to stojíme, poznáváme jej víc a víc, ale nikdy jej nepoznáme dokonale, neboť to je záležitost nebe, jak ostatně píše svátý Pavel, když navazuje na úryvek, který jsem před chvílí zmínil: *„Nyní poznávám věci jenom nedokonale, potom poznám dokonale, podobně jak (Bůh) poznává mne.“ (1 Kor 13,12)*

Jak nám Bůh pomáhá poznat jej ve vánoční době? Tradice východních křesťanů se tolik nesoustřeďuje na historickém faktu Narození Ježíše Krista, ale prvořadé je pro ni, aby oslavovala právě toto zjevení Boha lidem. Proto byla centrem vánočních svátků na Východě nejprve slavnost Zjevení Páně. Odtud převzalo toto téma také západní křesťanství, které však akcentuje opět historickou událost: příjezd mudrců od východu. Pro Východ je charakteristický primát kontemplace teologické pravdy, historický popis je jaksí na dokreslení situace.

Zajímavé je, že na křesťanském Východě bylo tajemství Epifanie, čili Zjevení Páně dokládáno třemi událostmi: návštěvou mudrců od východu (neboli tří králů), křtem Páně v Jordánu a prvním zázrakem učiněným v Káně. Zmiňuje to antifona k Zachariášovu kantiku o slavnosti Zjevení Páně: *„Dnešního dne se zasnoubila církev s nebeským že-*

nichem, protože Kristu smyl v Jordáně její viny; mudrci spěchají s dary na královskou svatbu a hosté se radují z vody proměněné ve víno.“ (Denní modlitba církve I, str. 511) Jde o trojjedinou skutečnost, kdy Bůh činí zjevným, kdo je a proč v Ježíši Kristu přišel.

Ale toto zjevení, které má vrchol v Kristu, je přítomno jako cesta Boha k člověku od počátku dějin. Bůh si volí a vede svůj lid, a vede ho k sobě. Podíváme-li se potom na vánoční události, vidíme, jak se zjevení Páně projevuje lidskými prostředky. Tak se vlastně zjevení stává hlásáním.

Pastýři. Anděl jim zvěstuje, že se narodil Boží syn jako dítě zavinuté do plenek a položené v jeslích. Pastýři přicházejí, poznávají a klanějí se narozenému Mesiáši. Pastýři se vrátili ke svým stádům, ale určitě si to nenechali pro sebe, *vždyť ústa mluví to, čím srdce přetéká (srov. Mt 12,34).*

Mudrci od východu. Zástupci těch, kteří byli Židy nazýváni „národy“, což my často překládáme ne zrovna dobře znějícím slovem „pohané“. Tito moudří poznali, že se něco děje, čili Boží iniciativa byla první, a šli za svým poznáním. Ptali se, hledali a našli. Předali zlato, kadidlo a myrhu, královské dary, symboly božství i lidství. Poklonili se, odešli, ale určitě si to nenechali pro sebe. *Vždyť ústa mluví o tom, čím srdce přetéká (srov. Mt 12,34).*

Jan a Kristus v Jordáně. Ježíš se řadí do fronty mezi nás hříšníky, aby se nechal označit znamením Janova křtu, znamením pokání, ukazuje, že je jeden z nás – celý člověk. Když je křtěn, Jan se zdráhá, protože ví, koho má před sebou, z nebe se ozývá Otcův hlas, který dosvědčuje, kdo je ten právě křtěný – celý Bůh. Nad Ježíšem se objevuje Duch svatý v podobě holubice. Tak poznáváme, že Bůh je jediný, ale je ve třech osobách. Lidé, kteří to viděli, byli naplněni touto posvátnou skutečností a zcela jistě si ji nenechali pro sebe. *Vždyť ústa mluví o tom, čím srdce přetéká (srov. Mt 12,34).*

Svatba v Káně Galilejské. Ježíš prokazuje svou božskou moc na takové „banalitě“, jako je nápoj při svatební hostině. Schopností proměnit vodu ve víno prokazuje svou božskou moc, proměněním právě vody ve víno při svatbě projevuje svou lidskou účast. Lidé, kteří to viděli, byli plni údivu, a jistě si to nenechali pro sebe. *Vždyť ústa mluví o tom, čím srdce přetéká (srov. Mt 12,34).*

Takovýchto paralel bychom našli v dějinách spásy i v našich osobních dějinách bezpočet. Vždycky je to stejné: Bůh vyjde člověku naproti a člověk odpovídá. Koneckonců to slyšíme i v Mariině Magnificat: *Velké věci mi učinil ten, který je mocný, jeho jméno je svaté. (srov. Lk 1,49)* A proto: *„Velebí má duše Hospodina, a můj duch jáásá v Bohu, mém spasiteli.“ (Lk 1,46)*

Stejně je tomu v případě Filipovských událostí. Bůh, jak se traduje, na přímělu Panny Marie zasáhl, uzdravil Magdalenu Kade, učinil veliké věci. A odpověď? Magnificat za tuto událost zní dodnes, vždyť je právě zpíváme tím, že jsme tady v neobvyklou roční i denní dobu, mnozí zdaleka a pěšky.

Vidíme, drazí poutníci, že ono zjevení „*apparitio*“ zde ve Filipově je součástí onoho zjevení Božího „*revelatio*“ v lidských dějinách, v dějinách spásy. Bůh činí zjevným svou existenci i zájem o každého z nás.

A co my? *At' ústa mluví o tom, čím srdce přetéká (srov. Mt 12,34)*. Nesme radost z vědomí, že jsme Bohem chtěni a milováni, že ho můžeme víc a víc poznávat a obdivovat, a předávat tuto skutečnost dál. Ať se tato radostná zvěst nese od úst k ústům. Budme svědky této radosti.

Prožíváme rok víry, světová církev se nedávno na synodu biskupů zamýšlela na podobou nové evangelizace. Vězte, že „*fides ex auditu*“, že je víra ze slyšení. Jako svatý Jan Křtitel se tedy staňme hlasem pro Slovo. Tak splníme všechny požadavky na křesťana kladené: žít s Bohem, svědčit vlastním životem i slovem o hodnotách tohoto života, tedy slavit, žít a hlásat. Bůh nám pomáhej!

P. Stanislav Příbyl, generální vikář